

Aan de formateurs :
Mevrouw P. Dassen, de heer J. Schrijen

Maastricht, 5 juni 2023
DOC-00497026

Geachte mevrouw Dassen,
Geachte heer Schrijen,

Hartelijk dank voor het toezenden van de tekst van het Coalitieakkoord 2023-2027. Onder de aansprekende titel 'Elke Limburger telt!' zijn daarin de resultaten verwoord van de coalitie-onderhandelingen tussen BBB, VVD, CDA, PvdA en SP. Ik stel het op prijs dat ik in de gelegenheid word gesteld om conform artikel 35 van de Provinciewet, te reflecteren op de inhoud van het akkoord.

Dit akkoord is de opbrengst van gesprekken tussen vijf partijen die ideologisch een breed gedeelte van het politieke spectrum bestrijken. Daarmee wordt niet alleen recht gedaan aan de verkiezingsuitslag, maar ook aangetoond dat de wil tot samenwerken sterk genoeg is om verschillen in standpunten te overbruggen, compromissen te sluiten en gezamenlijke ambities te formuleren. Dat geeft stabiliteit en legt de basis voor verder herstel van vertrouwen in politiek en overheid. Zoals de partijen in het akkoord terecht zeggen: om als overheid vertrouwen te krijgen, is het vooral zaak om vertrouwen te geven. Aan inwoners en organisaties waarmee we samen als Provincie de grote opgaven kunnen aanpakken en de mooie kansen kunnen grijpen.

Ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk dat uitgangspunt van gezamenlijkheid is. Het ambitieuze akkoord dat nu voorligt, kan de Provincie nooit in haar eentje ten uitvoer brengen; we zullen het samen moeten doen, samen met de Limburgers, samen met bedrijven, kennisinstellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties en andere overheden. Dat is niet nieuw – kijk alleen al naar de innige samenwerking met de Universiteit Maastricht bij het opbouwen van de Brightlands Campussen in de voorbije tien jaar – maar het is door de complexiteit en verwevenheid van opgaven en veranderingen belangrijker dan ooit. In het landelijk gebied en onze steden, rond waterveiligheid, bereikbaarheid, vestigingsklimaat, verduurzaming en bijvoorbeeld het tegengaan van sociale achterstanden. Allemaal thema's die we enkel samen met partners, in Limburg en daarbuiten, tot goede oplossingen kunnen brengen. Ik ben dan ook blij met de toon van 'samen' en van 'midden in de samenleving' die uit het akkoord spreekt.

Het nieuwe college geeft aan op veel thema's deels nieuwe wegen te willen gaan bewandelen. Er zijn flinke ambities geformuleerd en stevige nieuwe accenten gezet, bijvoorbeeld in de aankondiging van een Blijversfonds voor agrariërs die vernieuwend verder willen ondernemen, een Leefbaarheidsfonds en een Provinciale Energie Maatschappij. Verder zijn er natuurlijk lopende programma's, deels regionaal, deels landelijk en Europees, waar het nieuwe college mee verder gaat. De opgetelde ambities vragen zoals gezegd om brede regionale samenwerking, op basis van goede afspraken over besturing en uitvoering. Het succes van (nieuwe) plannen en ambities valt of staat bij de mate waarin we er uitvoeringskracht aan

weten te koppelen, zowel binnen het Gouvernement als in de samenwerking met partners. Voor een goede inhoudelijke aansluiting op landelijke programma's bijvoorbeeld, maar ook voor het indienen van aanvragen bij fondsen (bijvoorbeeld in het kader van Elke Regio Telt), het administreren en verantwoorden van middelen die we toebedeeld krijgen, en het aanjagen van de samenwerking om de gestelde doelen te realiseren. Mijn suggestie richting het toekomstige College zou zijn om op de diverse dossiers direct vanaf de start voortvarend aan de slag te gaan met beantwoording van de 'hoe'-vraag, in de wetenschap dat de middelen en de beschikbare mensen niet onbegrensd zijn. Een taakstelling zoals opgenomen in de financiële paragraaf van het akkoord kan daar overigens extra spanning op zetten. Ik ben dan ook blij te lezen dat het nieuwe college bij eventuele financiële meevallers voorrang geeft aan invulling van de taakstelling, zodat deze niet ten koste gaat van de slagkracht van de ambtelijke organisatie.

Het voorliggende akkoord biedt een nieuwe inhoudelijke basis voor samenwerking tussen College en Provinciale Staten. Als onderdeel van het vernieuwen van onze bestuurscultuur zijn met de vorige Staten afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het versterken van de (informatie)positie van Statenleden, een nieuwe structuur van vergaderen en over onderlinge omgangsvormen. De resultaten van die afspraken komen in de nieuwe Statenperiode verder tot leven en vragen van eenieder blijvende aandacht. Zo komen we samen in een goede, constructieve sfeer tot mooie debatten. Ik verheug mij daarop. Het is belangrijk dat wij uitstralen én waarmaken dat verschillen van inzicht zullen bestaan, dat je daar over discussieert met respect voor elkaars mening en gedachten, om vervolgens tot gedragen besluiten te komen. Dat is voorbeeldgedrag waarmee wij alle Limburgers kunnen stimuleren om met elkaar de dialoog aan te blijven gaan, ook over onderwerpen die ingewikkeld en spannend zijn.

Vanuit mijn rijkstaken als CdK ben ik blij met de steun van het nieuwe college in de strijd tegen ondermijning. Een strijd waarop alle overheden de komende jaren met nadruk zullen inzetten. Onder meer in samenwerking met het Regionaal Informatie Expertise Centrum (RIEC), de Politie, het Openbaar Ministerie, Justitie, Rechtspraak, en de Fiscale Inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD). Samen kunnen wij een integrale aanpak voorstaan waarbij in alle portefeuilles van het toekomstige college aandacht is voor ondermijningsrisico's. Ook de steun in het akkoord voor de versterking van de strafrechtketen is een waardevol signaal, waarbij ik vanuit mijn rol deze versterking waar mogelijk stimuleer.

Een ander element in mijn rijkstaken is het vraagstuk rond ontheemden en statushouders. De exacte rolverdeling tussen overheden is op dit thema nog in ontwikkeling, maar het is in elk geval een opgave die wij niet uit het oog mogen verliezen. Deze opgave raakt potentieel aspecten van meerdere portefeuilles in het college in de samenwerking met gemeenten.

Steeds vaker fungeert de CdK als scharnier tussen bestuurslagen, tussen provincie en gemeenten, tussen provincie en de rijksoverheid en tussen provincie en Europa. Dat versterkt de boegbeeld-functie van het ambt en stelt mij in staat om een wezenlijke rol te vervullen in de positionering van Limburg in bredere zin richting Den Haag, Brussel en onze buurlanden. Bijvoorbeeld in de voornemens rond het versterken van het vestigingsklimaat. Recent is een beweging in gang gezet om onder de vlag van het merk 'Brightlands Limburg', het verhaal van het innovatieve en talentvolle Limburg met meer kracht te gaan uitdragen. Gesteund door een grote groep bestuurlijke regionale 'ambassadeurs'. Die beweging helpt ons ook om als regio scherp te komen aan te brengen in wat we via de lobby in Den Haag en Brussel willen bereiken. Ook hier geldt: als we het binnen de regio samen doen, op basis van een afgestemde agenda

en gecoördineerde acties, dan bereiken we veel meer. Willen we dat in Den Haag echt 'elke regio telt', dan is het zaak om als Limburg eensgezind en op basis van eigen kracht te werk te gaan. Zodat er niet alleen incidenteel, maar vooral ook structureel meer landelijke middelen naar Limburg komen. Het coalitieakkoord ademt die wens en ambitie nadrukkelijk uit.

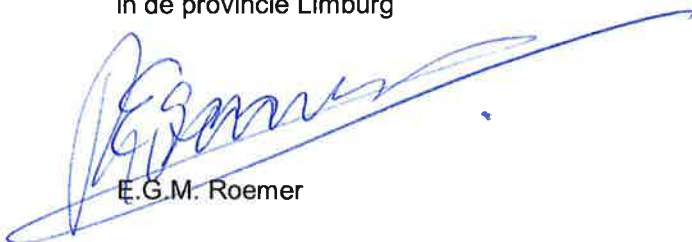
Naast ambitie en kracht, is ook de menselijke maat van groot belang. Ik waardeer de wijze waarop dat aspect op allerlei plekken in het coalitieakkoord een plek heeft gekregen. Ik vind het zeer positief dat de Sociale Agenda als instrument ook in de nieuwe bestuursperiode terugkeert. Dat bevestigt de positie van de provincie als betrouwbare en consistente regionale overheid, juist in het sociale domein waar dat zo hard nodig is. Goed dat Provincie Limburg naast wettelijke taken zich ook 'bovenwettelijk' inzet voor mensen die het minder breed hebben, die steun nodig hebben om te kunnen meedoen, om hun kinderen op school van een gezonde lunch te voorzien, of om toegang te hebben tot culturele voorzieningen. Aan dat laatste koppel ik graag nog het belang van immaterieel erfgoed. Niet alleen vanwege de culturele waarde, maar ook vanwege de bijdrage aan sociale cohesie, die bijvoorbeeld carnaval, het schuttersleven en de muziekcultuur hebben. Laagdrempelig en verbindend, door alle lagen van de Limburgse bevolking heen.

Als gouverneur, maar ook als huidige voorzitter van de EGTS-EMR, ben ik overtuigd van het grote belang van goede verbindingen en relaties met onze bureaus aan de andere kant van de landsgrenzen. Bijvoorbeeld op het thema van waterveiligheid is het van belang om maatregelen op elkaar af te stemmen en in tijden van crises of calamiteiten aan weerszijden van de grens snel met elkaar te schakelen. Dat is onderdeel van de grote opgave die we in Limburg hebben in de uitvoering van programma's om problemen met hoogwater te voorkomen. De beelden van twee jaar geleden staan nog bij iedereen op het netvlies. Het komt ook hier nu aan op daadkrachtige uitvoering van gemaakte plannen, zoals ik eerder al in bredere zin bepleitte.

Afrondend zou ik graag nog de hoop uitspreken dat het nieuwe college en de nieuwe Staten erin slagen om de synergie tussen bestaande en nieuwe programma's en ambities zo goed mogelijk te benutten. Slim werk met werk te maken, effect met effect te vergroten. Zodat we samen het maximale uit onze inspanning kunnen halen. Ik zie dan ook uit naar een plezierige en resultaatgerichte samenwerking met het nieuwe College van Gedeputeerde Staten, en met alle partijen en stromingen die in Provinciale Staten vertegenwoordigd zijn.

Met vriendelijke groet,

Commissaris van Koning
in de provincie Limburg

E.G.M. Roemer